

1	Asia.....	2
2	Asian vireilletulo	2
3	Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta	2
4	Kilpailuoikeudellinen arviointi	2
4.1	Yrityskauppasäännösten soveltuminen järjestelyyn	2
4.2	Relevantit hyödykemarkkinat	3
4.2.1	Johdanto.....	3
4.2.2	Jaottelu hoidettavien eläinten mukaan	3
4.2.3	Jaottelu eri hoitomuotojen mukaan	3
4.2.4	Jaottelu palvelupisteiden mukaan	4
4.2.5	Lemmikkieläinruuan myynti.....	4
4.3	Relevantit maantieteelliset markkinat.....	4
4.4	Markkinoiden koko ja osapuolten asema markkinoilla	5
4.5	Yrityskaupan mahdollisten kilpailuvaikutusten alustava arviointi	6
4.6	Johtopäätös	7
5	Ratkaisu.....	8
6	Sovelletut säännökset.....	8
7	Muutoksenhaku.....	8

1 Asia

1. Jatkoselvitykseen ryhtyminen yrityskauppa-asiassa EQT VI Limited / Animagi Oy

2 Asian vireilletulo

2. Kilpailu- ja kuluttajavirastolle on 13.1.2015 ilmoitettu järjestely, jossa EQT VI Limited hankkii yksinomaisen määräysvallan Animagi Oy:ssä.

3 Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta

3. **EQT VI Limited** ("EQT VI") on yksi neljästätoista tällä hetkellä aktiivisesti toimivasta EQT rahastosta ja se harjoittaa sijoitustoimintaa pääasiassa Pohjois-Euroopassa.
4. **Univet Oy** ("Univet") on EQT VI rahaston määräysvaltaan kuuluvan eläinlääkintäpalvelukonserni Evidensia Djursjukvård Holding AB:n ("Evidensia") tytäryhtiö. Evidensia tarjoaa noin 90 klinikkansa kautta perus- ja erikoiseläinlääkäripalveluja Tanskassa, Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Suomessa toimii Evidensian tytäryhtiö Univet, jolla on 18 toimipistettä käsittäen yhden eläinsairaalan ja 17 eläinklinikkaa. Univetin toiminta on keskitynyt suurimpien kaupunkien läheisyyteen.
5. **Animagi Oy** ("Animagi") on Suomessa toimiva, kissojen, koirien ja hevosten hoitoon erikoistunut eläinlääkäripalveluiden tarjoaja. Animagilla on 38 toimipistettä, joista 33 on pieneläinkeskuksia ja viisi hevosiin erikoistunutta klinikkaa/sairaalaa. Yhtiön toiminta on keskittynyt erityisesti Etelä-Suomen ja pääkaupunkiseudun alueelle.

4 Kilpailuoikeudellinen arviointi

4.1 Yrityskauppasäännösten soveltuminen järjestelyyn

6. EQT VI:n ja sen kanssa samaan yritysryhmään kuuluvien yhteisöjen yhteenlaskettu maailmanlaajuinen liikevaihto vuonna 2013 oli noin [15–25]¹ miljardia euroa, josta noin [0–5] miljardia euroa kertyi Suomesta. Animagin liikevaihto vuonna 2013 oli noin 22,1 miljoonaa euroa ja se kertyi kokonaan Suomesta. Koska kilpailulaissa määritellyt liikevaihtorajat ylittyvät, järjestely kuuluu yrityskauppa- ja kilpailuviraston valvontaa koskevien säännösten soveltamisalaan.

---

¹ Hakasulkeisiin merkityissä kohdissa tarkka tieto on poistettu liikesalaisuutena.

4.2 Relevantit hyödykemarkkinat

4.2.1 Johdanto

7. Yrityskaupan osapuolet toimivat eläinlääkäripalveluiden markkinoilla Suomessa. Ilmoittajan mukaan Suomessa toimii noin 2400 valtuutettua eläinlääkärinä, jotka tarjoavat palveluitaan yli kahdessasadassa toimipisteessä. Ilmoittajan mukaan suurin osa eläinlääkäriklinikoista ja -sairaaloista on yksityisessä omistuksessa, minkä lisäksi palveluita tarjoavat kunnalliset palveluntarjoajat.
8. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei ole aikaisemmissa yrityskaupparatkaisuissaan tarkastellut eläinlääkäripalveluiden markkinoita, mistä johtuen yrityskaupan ilmoittaja on esittänyt useamman vaihtoehdoisen tavan jaotella eläinlääkäripalveluiden markkinoita. Markkinat voidaan ilmoittajan mukaan jaotella edelleen hoidettavien eläinten, hoitomuotojen tai palvelupisteiden perusteella.

4.2.2 Jaottelu hoidettavien eläinten mukaan

9. Hoidettavien eläinten mukaan eläinlääkäripalvelumarkkinat voidaan ilmoittajan mukaan jaotella i) palveluihin tuotantoeläimille; ii) palveluihin hevosille ja iii) palveluihin pieneläimille eli lemmikeille.
10. Ilmoittajan mukaan yrityskaupan osapuolilla on päällekkäistä toimintaa ainostaan pieneläimille tarjottavien palveluiden osalta. Animagilla on ilmoittajan mukaan lisäksi yksi hevossairaala sekä neljä hevosklinikkaa. Sen sijaan Univet ei tarjoa palveluita hevosille.

4.2.3 Jaottelu eri hoitomuotojen mukaan

11. Eri hoitomuotojen mukaan jaoteltuna relevantit markkinat voidaan ilmoittajan mukaan jakaa perushoittoon ja erikoishoittoon. Perushoito kattaa ilmoittajan mukaan suurimman osan lääkärikäynneistä ja siihen kuuluvat ruutiiniluontoiset ja toistuvat toimenpiteet. Perushoittoon kuuluvia toimenpiteitä ovat ilmoittajan mukaan rokottaminen, kastraatio ja sterilisaatio, kynsien leikkaus, (ennaltaehkäisevät) sairauksien varalta tehtävät terveystarkastukset, sairauksien hoito, laboratoriokokeet, röntgen- ja ultraäänikuvaukset, hammaskirurgia sekä pehmytkudoskirurgia.
12. Erikoissairaanhoidon palveluita puolestaan tarjoaa ilmoittajan mukaan vain osa pienistä ja suurin osa keskikokoisista klinikoista sekä kaikki eläinsairaalat. Erikoishoittoon kuuluvia toimenpiteitä tehdään ilmoittajan mukaan kardiologian, kirurgian, lisääntymisen, diagnostiikan, ihotautien, sisätautien, onkologian ja silmätautiopin alalla.

4.2.4 Jaottelu palvelupisteiden mukaan

13. Kolmas mahdollinen tapa jaotella eläinlääkäripalveluiden markkinoita on ilmoittajan mukaan jaottelu palveluntarjoajien perusteella. Koska jako perus- ja erikoishoidon välillä korreloi usein palveluntarjoajan koon kanssa, voidaan eläinlääkäripalvelumarkkinat ilmoittajan näkemyksen mukaan jakaa palvelupisteiden perusteella eläinklinikoihin ja eläinsairaaloihin. Ilmoittajan mukaan usein erityisesti laaja-alainen erikoishoidon osaaminen, heräämötilat, yleinen varustetaso sekä ympärivuorokautinen päivystys erottavat sairaalat klinikoista. Vaikka ilmoittajan mukaan pieneläinsairaalat tarjoavat myös perushoitopalveluita, ne keskittyvät pääasiallisesti erikoishoitoihin. Toisaalta ilmoittajan mukaan myös suuremmat klinikat voivat tarjota erikoishoitoja.
14. Ilmoittajan mukaan Animagi ja Univet tarjoavat molemmat palveluita lemmikeille eläinlääkäriklinikoilla, mutta vain Univetilla on eläinlääkäripalveluita tarjoava pieneläinsairaala. Koska osapuolten liiketoiminta on päällekkäistä ainoastaan pieneläimille tarjottavien palveluiden osalta, kapeimmat mahdolliset relevantit hyödykemarkkinat ovat ilmoittajan mukaan i) pieneläinklinikat ja ii) pieneläinsairaalat. Jaottelu eläinklinikoiden ja eläinsairaaloiden välillä ei kuitenkaan ilmoittajan mukaan ole yksiselitteinen.
15. Useat Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuulemat markkinatoimijat ovat lausunnoissaan katsoneet, ettei pieneläinlääkäripalveluiden markkinoita voida jakaa erillisiksi pieneläinklinikoiden ja pieneläinsairaaloiden markkinoiksi. Markkinatoimijat ovat todenneet, etteivät muun muassa ilmoittajan jaottelun perusteluiksi mainitsemit yleinen varustetaso, laaja-alainen erikoishoidon osaaminen, heräämötilat ja ympärivuorokautinen päivystys riitä jaottelemaan markkinoita, sillä myös monet pienet ja keskisuuret eläinlääkäriklinikat tarjoavat erikoissairaanhoidon palveluita ja vastaavasti pieneläinsairaloissa tehdään myös perustoimenpiteitä kattavasti. Myöskään kaikki päivystystason yksiköt eivät lausunnonantajien näkemyksen mukaan tarjoa sairaalatasoisen erikoishoidon palveluita.

4.2.5 Lemmikkieläinruuan myynti

16. Ilmoittajan mukaan Animagi ja Univet harjoittavat lisäksi hyvin rajallisesti lemmikkieläinruuan myyntiä, jota voidaan pitää pääliiketoimintaa täydentävänä toimintana. Ilmoittajan arvion mukaan vuonna 2013 [alle 10] prosenttia Animagin ja Univetin liikevaihdosta muodostui lemmikkieläinruuan myynnistä Suomessa.

4.3 Relevantit maantieteelliset markkinat

17. Yrityskaupan ilmoittajan näkemyksen mukaan eläinlääkäripalveluiden markkina on maantieteelliseltä laajuudeltaan kansallinen. Ilmoittajan näkemyksen mukaan pieneläinklinikoiden markkinoita voidaan tarkastella myös paikallisesti tai alueellisesti, sillä asiakkaalla on tapana valita lähellä kotiaan

sijaitseva palveluntarjoaja. Lisäksi relevanttien markkinoiden laajuus riippuu ilmoittajan mukaan myös tarjottavan hoidon luonteesta. Perushoidon vaikutusalue on ilmoittajan näkemyksen mukaan pienempi kuin erikoishoitojen, jonka vuoksi pieneläinsairaaloiden maantieteellinen markkina on laajempi, jopa kansallinen.

18. Ilmoittaja on kuitenkin määritellyt kahdeksan aluetta, joilla osapuolilla on päällekkäistä toimintaa pieneläinklinikkamarkkinalla:
- i. Pääkaupunkiseutu
  - ii. Turun alue
  - iii. Hämeenlinnan alue
  - iv. Kouvolan alue
  - v. Lappeenrannan alue
  - vi. Tampereen alue
  - vii. Jyväskylän alue
  - viii. Oulun alue

Ilmoittajan mukaan näin määritellyt alueet kattavat 30–50 kilometrin matkan alueen suurimman kaupungin keskustasta.

4.4 Markkinoiden koko ja osapuolten asema markkinoilla

19. Yrityskaupan ilmoittajan mukaan eläinlääkäripalvelujen markkina Suomessa on arvoltaan [180–220] miljoonaa euroa pieneläinklinikoiden markkinasegmentillä ja [11–13] miljoonaa euroa pieneläinsairaaloiden markkinasegmentillä. Ilmoittajan arvion mukaan Animagin markkinaosuus pieneläinklinikkamarkkinalla Suomessa on noin [5–15] % ja Univetin noin [5–15] %, jolloin osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on noin [15–25] %. Osapuolten markkinaosuus pieneläinklinikkamarkkinalla vaihtelee ilmoittajan mukaan alueittain.

Maantieteellinen markkina	Arvioitu koko (miljoonaa euroa)	Animagin markkinaosuus (%)	Univetin markkinaosuus (%)	Yhteenlaskettu markkinaosuus (%)
i. Pääkaupunkiseutu	[50–60]	[20–30]	[5–15]	[25–45]
ii. Turun alue	[10–20]	[0–10]	[15–25]	[15–35]
iii. Hämeenlinnan alue	[0–5]	[10–20]	0	[10–20]
iv. Kouvolan alue	[5–10]	[5–15]	[30–40]	[35–55]
v. Lappeenrannan alue	[0–5]	[15–25]	[15–25]	[30–50]

Maantieteellinen markkina	Arvioitu koko (miljoonaa euroa)	Animagin markkinaosuus (%)	Univetin markkinaosuus (%)	Yhteenlaskettu markkinaosuus (%)
vi. Tampereen alue	[10–15]	[10–20]	[10–20]	[20–40]
vii. Jyväskylän alue	[5–10]	[15–25]	[10–20]	[25–45]
viii. Oulun alue	[5–10]	[20–30]	[5–15]	[25–45]

20. Pieneläinsairaaloitten segmentillä Univetin maanlaajuinen markkinaosuus on ilmoittajan arvion mukaan noin [20–30] %. Animagi ei ilmoittajan mukaan toimi pieneläinsairaaloitten segmentillä.
21. Yrityskaupan ilmoittajan mukaan Univetin Hattulassa sijaitsevan pieneläinsairaalan maantieteellinen toimialue on Hämeenlinnaa laajempi ja sinne saapuu ja sinne lähetetään potilaita ympäri Suomen, joista ilmoittajan mukaan suurin osa yksikön liikevaihdosta muodostuu. Ilmoittajan arvion mukaan noin [30–50] % Univetin Hattulan toimipisteen myynneistä voidaan katsoa kertyvän palveluista, jotka potentiaalisesti kilpailevat paikallisten pieneläinklinikoiden kanssa, jolloin osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus Hämeenlinnan alueella olisi ilmoittajan arvion mukaan [30–40] %.
22. Yrityskaupan ilmoittajan mukaan osapuolten pääasiallisia kilpailijoita ovat erikokoiset paikalliset ja alueelliset palveluntarjoajat, minkä lisäksi kunnalliset palveluntarjoajat luovat kilpailupainetta markkinoille. Vaikka markkinat ovat viime vuosina keskittyneet tietyille toimijoille, on keskittyminen ilmoittajan näkemyksen mukaan kuitenkin suhteellisen vähäistä, ja pienet itsenäiset klinikat ovat edelleen pääasiallinen liiketoiminnan muoto.

4.5 Yrityskaupan mahdollisten kilpailuvaikutusten alustava arviointi

23. Yrityskaupan ilmoittajan mukaan yrityskauppa ei aiheuta haitallisia vaikutuksia kilpailulle. Ilmoittaja katsoo, ettei osapuolilla ole sellaisia markkinaosuuksia, jotka viittaisivat potentiaalsiin kilpailuongelmiin. Ilmoittajan mukaan osapuolten toiminta on suurelta osin toisiaan täydentävää ja osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus Suomessa on vain noin [20–30] prosenttia. Ilmoittajan mukaan joillakin alueilla, joilla osapuolilla on päällekkäistä toimintaa, yhteenlaskettu markkinaosuus on suurempi, mutta joka tapauksessa aina alle [50] %. Lisäksi osapuolet tulevat ilmoittajan mukaan edelleen kohtaamaan kilpailua vakiintuneilta kilpailijoiltaan sekä kunnallisilta palveluntarjoajilta.
24. Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuulemat markkinatoimijat ovat antamissaan lausunnoissaan esittäneet yrityskaupan aiheuttavan haitallisia kilpailuvaikutuksia sekä huolensa siitä, että yrityskaupan seurauksena muodostuvalle

keskittymälle syntyy määrävä markkina-asema pieneläinlääkäripalveluiden markkinalla usealla ilmoittajan määrittämällä markkina-alueella.

25. Useat Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuulemat markkinatoimijat arvioivat kaupan osapuolten markkinaosuudet yrityskaupan ilmoittajan näkemystä suuremmiksi. Markkinatoimijoiden mukaan johtuen jaottelusta pieneläinklinikoihin ja pieneläinsairaaloihin, yrityskaupan ilmoittajan esittämät arviot osapuolten markkinaosuuksista näyttäytyvät todellista pienempänä. Markkinatoimijoiden näkemyksen mukaan Univetin Hattulan toimipiste tulisi ottaa huomioon määriteltäessä osapuolten markkinaosuuksia Hämeenlinnan alueella. Markkinatoimijoiden mukaan yrityskaupan seurauksena keskittymän markkinaosuus tulee olemaan merkittävä erityisesti Hämeenlinnan, Kouvolan, Lappeenrannan, Jyväskylän ja Oulun alueella.
26. Lisäksi eräiden Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuulemien markkinatoimijoiden näkemysten mukaan kunnalliset eläinlääkärit tuottavat lakisääteisiä eläinlääkäripalveluita, minkä vuoksi kunnallisia palveluntarjoajia ei tulisi sisällyttää samaan markkinaan yksityisten toimijoiden kanssa. Lausunnonantajien mukaan kunnallisten eläinlääkäripalveluiden sisällyttäminen markkinaosuuslaskelmiin pienentää virheellisesti osapuolten markkinaosuuksia. Toisaalta eräissä markkinatoimijoilta saaduissa lausunnoissa on todettu, että kunnalliset eläinlääkärit tuottavat asiakkaalle samanlaisen palvelun kuin yksityisetkin toimijat.
27. Lisäksi Kilpailu- ja kuluttajaviraston markkinatoimijoilta saamissa lausunnoissa on esitetty huolenaiheita ketjuuntumisen vaikutuksesta palveluiden hintatasoon sekä toisaalta yhdistyneen ketjun mahdollisuuksista ajaa pienempiä kilpailijoita pois markkinoilta hintoja polkemalla ja kohdentamalla alennuksia pienille toimijoille tärkeisiin toimenpiteisiin. Eräät lausunnonantaja ovat myös esittäneet huolensa yrityskaupan mahdollisista heikentävistä vaikutuksista alan tarvike-, väline- ja lääketoimittajien toimintaedellytyksiin ja sitä kautta niiden poistumiseen markkinoilta.
28. Keskittymän markkinaosuus eläinlääkäripalvelujen markkinoilla useilla Suomen alueilla muodostuu yrityskaupan seurauksena varsin merkittäväksi. Keskittymän kilpailijat ovat monilla alueilla selvästi keskittymää pienempiä yksityisiä toimijoita taikka kunnallisia eläinlääkäreitä. Ottaen huomioon edellä esitetyt markkinoiden rakennetta sekä yrityskaupan osapuolten ja kolmansien välistä kilpailutilannetta koskevat havainnot Kilpailu- ja kuluttajavirasto katsoo, että yrityskaupan kilpailuvaikutuksia yrityskaupan kannalta relevanteilla markkinoilla on edelleen selvitettävä. Asiassa on muun muassa tarpeen selvittää tarkemmin keskittymän kilpailijoiden alueellista merkitystä sekä alalle tulon mahdollisuuksia eläinlääkäripalvelujen markkinoille.

4.6 Johtopäätös

29. Alustavan tarkastelun perusteella yrityskauppa saattaa aiheuttaa haitallisia kilpailuvaikutuksia eläinlääkäripalveluiden markkinoilla. Tästä syystä on

tarpeen selvittää täsmällisemmin relevanttien markkinoiden määrittelyä ja yrityskaupan kilpailuvaikutuksia näillä markkinoilla. Asiassa on aiheellista tutkia yrityskaupan kilpailuvaikutuksia yksityiskohtaisesti jatkoselvityksessä.

5 Ratkaisu

30. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ryhtyy asiassa jatkoselvitykseen, jossa tutkitaan, estääkö käsiteltävänä oleva yrityskauppa kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määräävä markkina-asema tai vahvistetaan sitä.

6 Sovelletut säännökset

31. Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24 ja 26 §.

7 Muutoksenhaku

32. Kilpailulain 44 §:n perusteella yrityskaupan ilmoittaja ei saa hakea muutosta tähän Kilpailu- ja kuluttajavirasto päätökseen valittamalla. Lisätietoja päätöksestä antaa tutkija Laura Kauppila, puhelin 029 505 3335, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Ylijohtaja

Timo Mattila

Tutkija

Laura Kauppila